Turist (Turizm) Rehberliği Meslek Etiği

Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği'nin 30. maddesinde belirtilen etik ilkeleri.

Yunanca ηθός (ithos) veya ηθικός (ithikos) sözcüğünden türeyen ve günümüzde ağırlıklı olarak çalışma yaşamındaki davranışlarla ilişkilendirilen "etik" kavramı kısaca ahlaki ilkeler sistemi şeklinde tanımlanabilir. Turist rehberliği meslek etiği kavramının iyi anlaşılabilmesi için turizm rehberliği hizmeti kavramının bilinmesi gerekmektedir. 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun ikinci maddesinde iki taraf (turist rehberi ve seyahat acentası) dikkate alınarak turizm rehberliği hizmeti tanımlanmaktadır.

Turist rehberleri açısından, "Seyahat acentacılığı niteliğinde olmamak kaydıyla kişi veya grup halindeki yerli/yabancı turistlerin gezi öncesinde seçmiş oldukları dil kullanılarak ülkenin kültür, turizm, tarih, çevre, doğa, sosyal vb. değerleri ile varlıklarının kültür ve turizm politikaları doğrultusunda tanıtılarak gezdirilmesidir" şeklinde; seyahat acentası açısından ise "Seyahat acentaları tarafından düzenlenen turların gezi programının seyahat acentasının yazılı belgelerinde tanımlandığı ve tüketiciye satıldığı şekliyle yürütülüp acenta adına yönetilmesidir." olarak turizm rehberliği hizmeti tanımlanmaktadır.

Bu kapsamda, her iki turist rehberliği hizmeti tanımı da turist rehberliği meslek etiği ilkelerinin belirlenmesinde yol gösterici olmaktadır.

Turist rehberlerinin mesleğin icrasında gösterdiği davranışlar, öncelikle turistleri, kamu kurum ve kuruluşlarını (müze, örenyerleri vb.), sektördeki işletmeleri (konaklama, yeme-içme, ulaştırma vb.), turist rehberliği bölümü öğrencilerini ve eğitmenlerini, ayrıca diğer rehberleri doğrudan veya dolaylı etkilemektedir.

Bu ilkeler, rehberlik mesleğinin tutarlı, doğru, yasalara uygun şekilde icra edilmesi için gerekli olduğu gibi yasal açıdan da zorunludur.

Mesleğin icrasında karşılaşılacak olası bir sorunun çözümüne yönelik hızlı, doğru ve yeterli değerlendirme yapılması, sergilenecek davranışın veya alınacak kararın nasıl olması gerektiği konusunda etik ilkeleri, rehber tarafından da benimsenmiş olması kaydıyla, yardımcı olacaktır.

Sınırlı sayıdaki turlarda görev almak istemelerinin doğal sonucu olarak rekabet halindeki sayıları her geçen gün artan 10 binin üzerinde turist rehberinin birbirlerine ve rehberlik mesleğine zarar vermelerini önlemesi açısından da etik ilkeleri ayrı bir önem arz etmektedir.

Aşağıda, Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği'nin 30. maddesinde belirtilen turist rehberliği meslek etik ilkeleri yer almaktadır: a) Kültür, tarih ve turizm bilincine sahip olmak, b) yasal kurallara ve hizmet standartlarına uygun davranmak, c) dürüst, tarafsız, insan ve toplum değerlerine saygılı ve nezaketli olmak, ç) güvenilir ve sorumluluk sahibi olmak, d) görev ve yetkilerini haksız çıkar sağlamak amacıyla kullanmamak, e) tarihi, kültürel, doğal varlıkları ve çevreyi korumak, f) görev ve yetkisi dışında beyanda bulunmamak, gerçek dışı beyanda bulunmamak, her türlü ayrımcılıktan kaçınmak, g) mesleğin güven ve saygınlığını, mesleki dayanışmayı zedeleyici tutum ve davranışlardan özenle sakınmak, ğ) meslektaşları arasında haksız rekabete yol açacak her türlü tutum ve davranışlardan kaçınmak, h) kişisel politik, ekonomik ve sosyal görüşlerini genel görüş olarak açıklamamak, ı) hediye alma ve menfaat sağlama yasağına uymak, i) meslekten geçici men veya meslekten çıkarma cezası almış olması durumunda çalışma kartını tebliğ belgesinde belirtilen süre içinde teslim etmek".

Serdar UZUN

2021

Ayrıca bkz.: Profesyonel Turist Rehberi; Turist Rehberi; Meslek Etiği;

Yararlanılan kaynaklar: Ahipaşaoğlu, S. (2006). Turizmde Rehberlik. Ankara: Gazi Kitapevi; Düz, B. (2017). Turist Rehberliğinde Meslek Etiği İlkelerinin Faydacı Etik Yaklaşımı ile Belirlenmesi, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10 (2): 1639-1662; Düzgün, E. (2020). Örnek Olaylarla Turist Rehberliği. Ankara: Detay Yayıncılık; Eser, S., Şahin, S., Çakıcı, C. (2018). Turist Rehberliği. Ankara: Detay Yayıncılık; Güzel, F.Ö., Altıntaş, V., Şahin, İ. (2017). Turist Rehberliği Araştırmaları Öngörüler ve Uygulamalar. Ankara: Detay Yayıncılık; Köroğlu, Ö., Güzel, Ö. (2019). Kavramdan Uygulamaya Turist Rehberliği Mesleği. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık; www.tureb.org.tr, (Erişim tarihi: 22. 04. 2021); Yarcan, Ş. (2007). Profesyonel Turist Rehberliğinde Mesleki Etik Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, 18 (1): 33-44.

Ayrıntılı bilgi için bkz.: Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği (Resmi Gazete: Tarih: 26.12.2014, Sayı: 29217).